

Velikost: 87–125 cm
Rozpětí křídel: 90–125 cm
Hmotnost: 2–5 kg
Kriticky ohrožený druh

Tetřev hlušec

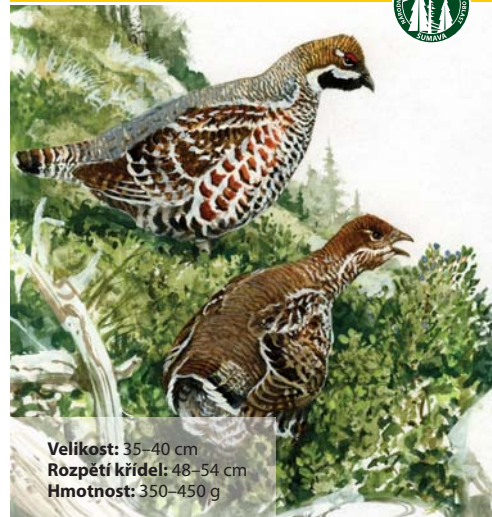
Tetrao urogallus
Auerhuhn/Capercaillie

Velikost: 45–60 cm
Rozpětí křídel: 65–80 cm
Hmotnost: 0,75–1,8 kg
Silně ohrožený druh

Tetřívěk obecný

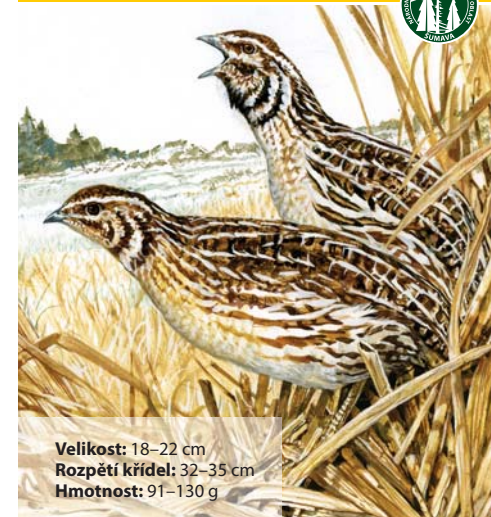
Lyrurus tetrix
Birkhuhn/Black Grouse

Velikost: 35–40 cm
Rozpětí křídel: 48–54 cm
Hmotnost: 350–450 g

Jeřábek lesní

Tetrastes bonasia
Haselhuhn/Hasel Grouse

Velikost: 18–22 cm
Rozpětí křídel: 32–35 cm
Hmotnost: 91–130 g

Křepelka polní

Coturnix coturnix
Wachtel/Quail

Velikost: 28–32 cm
Rozpětí křídel: 43–48 cm
Hmotnost: 330–475 g

Koroptev polní

Perdix perdix
Rebhuhn/Gray Partridge

Velikost: 55–90 cm
Rozpětí křídel:
Hmotnost: 1,1 kg

Bažant obecný

Phasianus colchicus
Jagdfasan/Pheasant

Velikost: 33–38 cm
Rozpětí: 55–65 cm
Hmotnost: 230–440 g

Sluka lesní

Scolopax rusticola
Waldschneipe/Woodcock

Velikost: 23–28 cm
Rozpětí křídel: 39–45 cm
Hmotnost: 80–135 g

Bekasina otavní

Gallinago gallinago
Bekassin/Snipe

Název: Křepelka polní

Třída: ptáci

Řád: hrabaví

Čeleď: bažantovití

Délka života: 13–14 let

Popis: Tělo má zbarveno žlutohnědě s podélnými světlými proužky na hřbetě a křídlech. Hlava je světle pruhovaná, samec má tmavohnědé hrdlo a pod ním příčnou bělavou pásku, samice má hrdlo světlé.

Hlas: Ozývá se rytmickým opakovaným voláním, které se lidově nazývá „pět peněz“.

Potrava: Potrava je především rostlinná, tvoří ji hlavně semena trav a plevelů. Živočišnou složku tvoří hmyz.

Rozšíření: Jedná se o tažný druh a zimuje v severní Africe, odkud se vrací v druhé polovině dubna. Obývá otevřenou krajinu s poli a loukami. Na Šumavě vystupuje až do nadmořské výšky 1200 m n. m.

Hnízdění: Hnízdo připomíná malou kotlinku v zemi a je vystláno suchou travou a peřím. Nejčastěji ho nalezneme v jeteli, vojtěšce, obilných polích a loukách. Snáší 8–12 vajec, na kterých sedí pouze samice. Po 16–17 dnech se líhnou mláďata, která ihned po vylíhnutí opouštějí v doprovodu matky hnízdo. Po 11 dnech už mláďata poletují a od 19. dne jsou vzletná.

Ilustrace: Pavel Procházka

Název: Bekasina otavní

Třída: ptáci

Řád: dlouhokřídlí

Čeleď: slukovití

Délka života: 7 let

Popis: Tělo je hnědě zbarveno se světlými a černými skvrnami, břicho je světlé. Přes oko a pod okem se táhne tmavý proužek. Charakteristický je dlouhý, tenký zobák, krátký krk a ocas.

Hlas: Při toku vydávají obě pohlaví pomocí krajních rýdovacích per mečivé zvuky, na zemi pak tikavé „tik tak“.

Potrava: Hlavní složkou jsou různé larvy hmyzu žijící v půdě a další půdní hmyz, který loví pomocí zapichování svého dlouhého zobáku do země.

Rozšíření: Tažný druh se zimovištěm od západní Evropy až do západního Středomoří. Na hnízdiště se vrací v březnu až dubnu. Vyskytuje se na vlhkých loukách, v bažinách, okrajích rybníků a na rašeliništích. Je široce rozšířena v Eurasii. V ČR a Evropě její početnost ve 20. století klesala především z důvodu odvodňování.

Hnízdění: Hnízdo je důlek v zemi či ve vegetaci, umístěno v bažinách a vystláno suchou vegetací Samička snáší 4 vajíčka, na kterých sedí sama 19–21 dní. O vylíhlá mláďata se následně starají oba rodiče. Mláďata se osamostatňují po 5 týdnech.

Ilustrace: Pavel Procházka

Název: Jeřábek lesní

Třída: ptáci

Řád: hrabaví

Čeleď: tetřevovití

Délka života: 4 roky

Popis: Samec je zbarven rezavě hnědě s černými a bílými skvrnami. Některé partie těla jsou zbarveny šedě. Zbarvení samic a mláďat je méně výrazné.

Hlas: Na jaře a na podzim vydává samec nepřilíš hlasitý pískot složený z tónů „sí sí sisísis sísí síjí“.

Potrava: Na jaře ji tvoří především pupeny stromů a jehličí, v létě pak nejružnější bobule, maliny, jahody, hmyz a měkkýši.

Rozšíření: Stálý pták. Žije skrytě v jehličnatých a smíšených lesích s bohatým podrostem především brusnicovitých rostlin a se světlinami. Areál rozšíření je Eurasie od Francie až po Japonsko. Ve střední a západní Evropě je rozšířen ostrůvkovitě. V ČR se vyskytuje hlavně na Šumavě, v Novohradských horách, na Králickém Sněžníku, v Jeseníkách a Beskydech.

Hnízdění: Páry tvoří už na podzim a tok probíhá v období od března do května především na zemi nebo na nízkých větvích. Hnízdí na zemi, většinou u paty stromu v prohlubenině vystlané listím a travou. Samice snáší 9–11 vajec, na kterých sedí 22–25 dní. Mláďata už ve stáří 8 dní hřadují na nízkých větvích.

Ilustrace: Pavel Procházka

Název: Sluka lesní

Třída: ptáci

Řád: dlouhokřídlí

Čeleď: slukovití

Délka života: 5–6 let

Popis: Zavalitý pták s dlouhým rovným zobákem, krátkým krkem a ocasem. Zbarvení je hnědě až rezavohnědě s černými a světlými skvrnami. Na temeni hlavy a v zátylku jsou tři tmavě hnědé příčné pruhy.

Hlas: Samci se v době toku ozývají krátkým pískáním a tzv. kvorkáním „kvor kvor“.

Potrava: Převážně živočišná, převládají v ní červi. V menší míře loví hmyz a jeho larvy.

Rozšíření: Po celém území České republiky, od nížin po horní hranici lesa. Vyhledává podmačené lokality v lesích. Tažný druh, zimuje v západní a jižní Evropě.

Hnízdění: Hnízdo bývá umístěné na zamokřených místech v lese. Je to pouhá jamka na holé zemi, jen s malým množstvím hnízdního materiálu. Samice snáší během března a dubna čtyři vejce a sedí na nich 20–21 dní, o vylíhlá mláďata následně pečuje 5–6 týdnů. V případě nebezpečí dokáže mláďata v letu přenášet do bezpečí, nejčastěji mezi nohama.

Ilustrace: Pavel Procházka

Název: Tetřívěk obecný

Třída: ptáci

Řád: hrabaví

Čeleď: tetřevovití

Délka života: 4–5 let

Popis: Zbarvení samce a samice je zcela odlišné (pohlavní dvojtvárnost). Samec je černý s kovovým leskem, nad očima jsou červená „pouška“, černý ocas je tvořen s černými srpovitě zahnutými rýdovacími pery. Spodní krovky ocasní jsou zbarveny bíle. Samice je rezavohnědá, tmavě skvrnitá.

Hlas: Při toku se sameček ozývá bubláním a pšoukáním.

Potrava: Potrava dospělých tetřívků je především rostlinného původu. Na jaře je ve větší míře zastoupena živočišná potrava, především brouci a mravenci.

Rozšíření: Stálý pták, občas přeletuje. Vyskytuje se v mozaikovitě krajinně se stanovišti na rozhraní lesa a bezlesí s podmačenými stanovišti a bohatou faunou bezobratlých. Areál rozšíření je od Velké Británie přes Evropu širokým pruhem až do Asie k Ochotskému moři. V ČR se vyskytuje na Šumavě, v Krušných horách a v Krkonoších.

Hnízdění: Hnízdo sí staví na zemi v borůvkách či vřesu. Snůšku tvoří 6–11 vajec, na kterých sedí samice 25–27 dní. Mláďata opouštějí hnízdo hned po oschnutí. Jejich potrava tvoří zpočátku hlavně hmyz.

Ilustrace: Pavel Procházka

Název: Bažant obecný

Třída: ptáci

Řád: hrabaví

Čeleď: bažantovití

Délka života: 5 let

Popis: Samec je pestře zbarvený, temeno a krk je modrozelené, některé poddruhy bažanta obecného mají na krku bílý obojek. Tváře jsou krvavě červené a lysé. Tělo je hnědorezavé a na ocase jsou tmavě příčné pruhy. Samice je menší, má šedohnědou barvu a hustě světlé skvrny.

Hlas: Samec volá ostrým pokřikem „kurk-tak“ a následuje krátké zatřepání křídlů.

Potrava: Živí se z části rostlinou a z části živočišnou potravou, avšak převažuje rostlinná, především různé části rostlin a semena. Z živočišné jsou to různé červi, měkkýši a hmyz.

Rozšíření: Stálý pták. Vyskytuje se v otevřené zemědělské krajinně s remízky. Jeho přirozený areál se nachází od kaspického moře, podél Himalájí až do Japonska. Do střední Evropy byl introdukován (vysazen) ve středověku, jedná se tedy o náš nepůvodní druh. V ČR se vyskytuje především v nižších polohách.

Hnízdění: Žije v polygamii, na jednoho samečka připadá 5 sameček. Hnízdí v dílku na zemi, který je vystlaný suchou travou a peřím. Samice klade 8–16 vajec, na kterých sedí 24–25 dní. Vylíhlá mláďata, vodí samice a vzletná jsou po 45 dnech.

Ilustrace: Pavel Procházka

Název: Tetřev hlušec

Třída: ptáci

Řád: hrabaví

Čeleď: tetřevovití

Délka života: 10 let

Popis: Statný pták velikosti krocana. Samec je černě zbarvený s modrozeleným kovovým leskem na hrudi. Nad očima jsou červená „pouška“. Křídla mají hnědou barvu a v podpaží je bílá skvrna. Rýdovací pera černého ocasu tvoří tzv. „tatrč“ Samice je hnědá, skvrnitá s rezavou hrudí.

Hlas: V toku se ozývá tóny, které se nazývají „klepání“, „výlusk“ a „broušení“. Toká brzy ráno na stromech, později na zemi.

Potrava: Jehličí, bukové pupeny, borůvky, hmyz a jeho larvy.

Rozšíření: Stálý pták, který občas přelétá. Vyskytuje se v souvislých jehličnatých a smíšených lesích s různými fázemi vývoje a bohatým podrostem zejména borůvek. Areál jeho rozšíření je od severního Španělska a Skotska až po střední Sibiř. V ČR je jediná životaschopná populace v oblasti Šumavy.

Hnízdění: Je to polygamní druh. Hnízdí na zemi. Samice vyhrabává nejčastěji u paty stromu malou jamku, která je vystlána malým množstvím jehličí a travou. Snůšku tvoří 6–10 vajec, na kterých sedí pouze samice. Mláďata se líhnou po 26–28 dnech, poté opouštějí hnízdo a samice je vodí. Ve věku dvou týdnů jsou mláďata schopná letu.

Ilustrace: Pavel Procházka

Název: Koroptev polní

Třída: ptáci

Řád: hrabaví

Čeleď: bažantovití

Délka života: 2–3 roky

Popis: Tělo je šedohnědě zbarveno. Čelo, nadoční proužek, tváře, hrdlo a ocasní péra má zbarvené rezavě. Křídla mají hnědou barvu s podélnými proužky bílé barvy. Samce od samice poznáme podle hnědé podkovovité skvrny na rozhraní hrudi a břicha, která je u samce větší.

Hlas: Ozývá se tóny „čičik čičik“.

Potrava: U dospělých jedinců převažuje rostlinná potrava (semena plevelů, obiloviny), mláďata se živí především drobným hmyzem.

Rozšíření: Je stálá. Vyskytuje se v zemědělské mozaikovitě krajinně. Areál rozšíření zahrnuje celou Evropu a v Asii dosahuje až do Mongolska. V ČR se vyskytuje hojněji v nižších polohách. Na Šumavě a jejím podhůří je výskyt koroptve vzácný.

Hnízdění: Žije monogamně v trvalých párech. Hnízdí v polích, mezích, v zaplevelených plochách a dalších místech v otevřené krajinně. Hnízdo staví samice a snáší do něj 10–20 vajec. Na vejcích sedí samice sama 23–25 dnů. Mláďata hned po oschnutí opouštějí hnízdo, v tomto období jsou velmi citlivá především na chladné a deštivé počasí. Hnízdění probíhá jednou ročně.

Ilustrace: Pavel Procházka